

Bóhön, a vadász

(burját mese)

Hajdanában, réges-régen élt egy legény Burjátországban. Úgy hívták, Bóhön. Vadász volt ez a legény, a burjátok úgy mondják, höbűn. Hát a legényt mindenki csak úgy emlegette: Bóhön höbűn.

Egyszer, jókor reggel Bóhön höbűn elhatározta, hogy elmegy vadászni. Volt egy kis szekere, abba befogta szép kicsi fehér bikáját, s elindult. Kellett a szekér, hátha valami nagy vadat ejt, s akkor azt el tudja rajta hozni.

Ahogy így ment, mendegélt, elhagyta már a falut, amikor szemébe ötlött egy rozsdás olló. Ott hevert az úton. Bóhön nem röstellt lehajolni érte, feltette a szekérre, s arra gondolt:

– Bármi legyen, gazdagít.

Így tanulta ezt az apjától, az meg az ő apjától.

Ment tovább Bóhön höbűn, amikor pár lépés után mit látott? Látott az úton egy kicsi békácskát. Éppen őt nézte. Lehajolt Bóhön, tenyerébe vette a békácskát, s mondta neki:

– Na, te kicsi békácska, ne árválkodj itt az úton, gyere velem! – Azzal a szekere tette, s arra gondolt:

– Bármi legyen, gazdagít!

Ment tovább. Ahogy így lépkedett, ballagott, egyszer csak egy csöpp kis kígyó siklott át előtte. Megállt a kígyócska, öltögette a nyelvét Bóhönre. Ő meg odament, óvatosan kezébe vette a kis állatot, s mondta neki is:

– Na, te kicsi kígyócska, ne árválkodj itt az út szélén te sem, gyere velem! – Azzal a szekere tette őt is, s arra gondolt, amit az apjától, az meg az ő apjától tanult.

– Bármi legyen, gazdagít!

Így ballagott Bóhön höbűn vidáman, amikor egyszeribe valami megütötte az orrát. Beleszipantott mélyen a levegőbe, nézett jobbra, nézett balra, aztán lenézett a lába elé, s nem csalódott. Mert az hevert előtte, amire gondolt. Egy szép, nagy, friss, gőzölgő tehénlepény. Bóhönnek rögtön eszébe jutott:

– Bármi legyen, gazdagít! – Lehajolt, felvette a tehénlepényt, s feltette azt is a szekérére.

Kettőt se lépett, amikor megbotlott valamiben. Egy nagy, nyeletlen kalapács akadt a lába elé. Feltette azt is a szekérre, s már mondta is magában:

– Bármi legyen, gazdagít!

Ment tovább. Nézdelődött, nézgelődött, s hát megpillantott az út szélén egy elhagyott fürjfésket. Három kicsi tojás árválkodott benne. Nem hagyhatta ezt Bóhön höbűn, magához vette a tojásokat, feltette a szekérre, s na, mit is mondott? Hát azt, hogy:

– Bármi legyen, gazdagít!

Már beért az erdőbe, amikor az út két oldalán egy-egy kiszáradt bokrot vett észre. Fogta a kökénybokrot, felrakta a szekérre. Fogta a galagonyabokrot, felpakolta azt is, és az mondta, amit az apjától tanult, az meg az ő apjától:

– Bármi legyen, gazdagít!

Már szürkült, amikor meglátott egy tanyát. Rögtön tudta a nyomokból, hogy egy mangatháj házához érkezett. Ismerik ám a burjátok a mangathájt – ámbár senki se tudta megmondani, pontosan milyen. Nem ám, mert aki találkozott egy mangathájjal, azt a mangatháj megette.

Bóhön nem azért volt höbűn, hogy megijedjen! Gondolta, mangatháj ide, mangatháj oda, ő bizony itt letanyázik. Elkezdett lepakolni a szekérről. A kalapácsot feltette az ajtófélfára. A tehénlepényt letette a küszöb elé. Aztán bement a házba, és körülnézett.

A gerendára felakasztva túró csöpögött. Alatta dézsában gyűlt a savó, éppen jó volt a békácskának. Egy sajtárban tej volt, oda betette a kicsi kígyót. A mangatháj ágyában megágyazott a két szúrós bokornak, gondosan betakarta őket dunyhával. A sparhelt meleg hamujába került a három tojás, ő maga meg bebújt az ágy alá.

Jött a mangatháj. Üres volt a bendője, nem sikerült a vadászat.

– Hó! Hó! Idegen szagot érzek! Itt ember járt, lesz már vacsora! Csak szomjas vagyok, iszok előbb egyet. – És bement a házba.

Odament a savóhoz, hogy igyon. Igen ám, de a kis békácska szemén köpte a szörnyet. Felbődült, nem tudta, mi lehet az. Ment a tejhez, hogy akkor abból igyon. Kivágódott a kicsi kígyó, belemart a szeme közé. Üvöltött a mangatháj, megtántorodott, belehuppant az ágyba. Jajj! Szúrt a sok hosszú tüske nagyon. Felugrott a szörnyeteg, meglökte a sparheltet, kiugrott helyéről a hamutartó fiók. A három tojás összekocant, összetört, a forró tojáslé meg szembespriccelte.

– Jaj! Jaj! Mi ez? Mi a csoda ez?? Jajjjj! – És futott kifelé a házból.

Hanem azt elfelejtettem mondani, hogy Bóhön hóbűn kiejtette a zsebéből az ollót, s az ott hevert a földön. Belelépett a mangatháj, beleállt az olló a pucér talpába. Kínjában üvöltött rettenetesen, feltépte az ajtót, kiugrott rajta. No, bizony éppen a tehénlepényre. Azon elcsúszott, hanyatt esett, a fejére meg rá a kalapács az ajtófélfáról. No, puff neki! A mangathájnak bizony annyi!

Előjött az ágy alól Bóhön hóbűn. Megnézte a mangathájt, annak már tényleg annyi volt. Ásott neki egy nagy gödröt, eltemette, elföldelte, le is döngölte, aztán körülnézett a tanyán. Volt ott minden. Étél, ital, jószág, szerszám. Bóhön ott is maradt, s bizony mondom, sóra, fára többet nem volt gondja!

De egyvalamit soha nem felejtett el. Azt, amit az apjától tanult, az meg az ő apjától, s az is az övétől – mégpedig azt, hogy bármi legyen, gazdagít!

Mándoki László fordítása alapján Luzsi margó mesemondásában.

Megjelent: Boldizsár Ildikó: *Életválságok meséi*. Magvető, Budapest, 2016.